

Središnji državni ured
za demografiju i mlade
u partnerstvu s
Općinom Klis
organizira konferenciju

Doprinos
JLP(R)S-a
demografskoj
revitalizaciji
Splitsko-
dalmatinske
županije

Klis, 20. listopada 2021.

Poštovani čitatelji i sudionici,

Središnji državni ured za demografiju i mlade šestom po redu Knjižicom sažetaka nastavlja jačati suradnju s jedinicama lokalne i područne samouprave organizacijom konferencija o demografskoj revitalizaciji Republike Hrvatske. Nakon Senja, Đakova, Knina, Topuskog i Trakošćana, demografsko stanje, mjere i primjere dobre prakse predstaviti će općine i gradovi Splitsko dalmatinske županije u Klisu. Do sada održane konferencije dale su prikaz demografske slike regionalnih i lokalnih područja, kao i primjere dobre prakse koje su pokazale učinke u pojedinim sredinama.

Podatci o demografskim mjerama jedinica lokalne i područne samouprave, koje objedinjujemo na nacionalnoj razini pokazuju pozitivan trend i povećanje ulaganja županija, gradova i općina u obitelji i mlade, bez obzira na pandemijske uvjete. Središnji državni ured prepoznaje i pozdravlja osviještenost lokalnih i regionalnih vlasti za demografsku revitalizaciju svog područja. Nacionalni plan za demografsku revitalizaciju kroz strateški dokument definirat će smjernice djelovanja svim lokalnim i nacionalnim kreatorima javnih politika za ovo desetljeće. Kroz stvaranje uvjeta za ostanak i povratak mladih, poticanje roditeljstva i promoviranje obiteljskih vrijednosti te unaprjeđenje kvalitete života građana ublažit ćemo nepovoljne demografske trendove. Uporište za to je u Nacrtu prijedloga Strategije za demografsku revitalizaciju Republike Hrvatske do 2031. godine.

Okupljanjem predstavnika jedinica lokalne i područne samouprave s područja Splitsko-dalmatinske županije, stručnjaka iz područja demografije te predstavnika državnih i javnih tijela, kroz razmjenu iskustava i analiza te primjera dobre prakse olakšat će se rješavanje lokalnih demografskih izazova, kao i doprinijeti kreiranju politika na nacionalnoj razini.

Vjerujem da će knjižica sažetaka „Doprinosi JLP(R)S-a demografskoj revitalizaciji Splitsko-dalmatinske županije“ kao zbir uspješnih demografskih mjera na tom području, poslužiti za dodatni poticaj i motivaciju usmjerenu na demografsku obnovu svake lokalne i regionalne jedinice.

Željka Josić, dr. med.
državna tajnica
za demografiju i mlade

Središnji državni ured
za demografiju i mlade
u partnerstvu s
Općinom Klis
organizira konferenciju

Doprinos JLP(R)S-a demografskoj revitalizaciji Splitsko- dalmatinske županije

Klis, Knežev dvor, 20. listopada 2021. godine

PROGRAM KONFERENCIJE

09:30 - 10:00 registracija sudionika

OTVARANJE KONFERENCIJE I UVODNO OBRAĆANJE

Moderator: **Daria Marjanović** | Središnji državni ured za demografiju i mlade

10:00 - 10:30 **Jakov Vetma** | načelnik Općine Klis

Damir Žura | Povijesna postrojba Kliški uskoci

Blaženko Boban | župan Splitsko-dalmatinske županije

Željka Josić, dr. med. | državna tajnica, Središnji državni ureda za demografiju i mlade

IZLAGANJA SUDIONIKA I PANEL RASPRAVA - 1. SESIJA

10:30 - 12:00

Moderator: dr. sc. **Mislav Rubić** | Središnji državni ured za demografiju i mlade

10:30 - 11:30 dr. sc. **Dražen Živić** | Institut društvenih znanosti Ivo Pilar | „Aktualne demografske prilike i perspektive revitalizacije stanovništva Splitsko-dalmatinske županije”

dr. sc. **Krešimir Ivanada** | Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Katedra za demografiju | „Radna snaga i ekonomska aktivnost stanovništva u Hrvatskoj”

izv. prof. dr. sc. **Ivan Čipin** | Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Katedra za demografiju | „Demografski procesi u uvjetima pandemije bolesti COVID-19 u Splitsko-dalmatinskoj županiji ”

- 11:30 – 12:00** Panel rasprava
- 12:00 – 13:00** Pauza / ručak
- 13:00 – 13:30** Obilazak Tvrdave Klis uz stručno vodstvo

IZLAGANJA SUDIONIKA I PANEL RASPRAVA - 2. SESIJA

13:30 - 16:30

Moderator: dr. sc. **Mislav Rubić** | Središnji državni ured
za demografiju i mlade

13:30 - 15:30 **Predstavnici JLS - primjeri dobre prakse, izazovi,
financiranje**

Mario Žuliček | Udruga gradova u Republici Hrvatskoj
Dalibor Ninčević | gradonačelnik Grada Solina
Ivan Budalić | gradonačelnik Grada Imotskog
Ivana Marković | gradonačelnica Grada Supetra
Ivan Bugarin | gradonačelnik Grada Trilja
Perica Bosančić | načelnik Općine Dugopolje
Jakov Vetma | načelnik Općine Klis

- 15:30 – 16:30** Panel rasprava
- 16:30 – 17:00** Zatvaranje konferencije

dr. sc. **Dražen Živić**
znanstveni savjetnik u trajnom zvanju
pomoćnik ravnatelja Instituta društvenih
znanosti Ivo Pilar
Područni centar Vukovar

AKTUALNE DEMOGRAFSKE PRILIKE I PERSPEKTIVE REVITALIZACIJE STANOVNIŠTVA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Splitsko-dalmatinska županija prostire se na 4.540 četvornih kilometara površine, odnosno na zamjetnih 8,0% ukupne kopnene površine RH. Prema posljednjem popisu stanovništva (2011.) u Županiji je živjelo 454.798 stanovnika (10,5% ukupnog stanovništva RH), s prosječnom općom relativnom gustoćom naseljenosti od signifikantnih 100,18 stan./km², što ukazuje na napučenost koja je zamjetno iznad državnoga prosjeka (75,7 stan./km²). Predmetna je županija administrativno ustrojena u 16 gradova (12,6% svih gradova u RH) i 39 općina (9,1% svih općina u RH), a u njima se nalazi 368 samostalnih naselja (5,4% svih naselja u RH). Prosječna veličina naselja u Splitsko-dalmatinskoj županiji iznosila je 1.236 stanovnika (2011.), što je značajno više od hrvatskoga prosjeka (634). Relevantni recentni demografski indikatori (2011. – 2020.) ukazuju da se i Splitsko-dalmatinska županija nalazi u općoj depopulaciji, kao i da aktualno kretanje i razvoj stanovništva determiniraju i parcijalni depopulacijski procesi (prirodni pad i negativna migracijska bilanca). Tako je između 2011. i 2020. Splitsko-dalmatinska županija većim umiranjem od rađanja izgubila 6.698, a brojnijim iseljavanjem od doseljavanja 1.942 stanovnika, pa je demografska bilanca u tom razdoblju bila negativna (-8.640 stanovnika). Od sredine 2011. do sredine 2020. procijenjeni broj stanovnika Županije smanjen je za 1,6%, što je ipak niža stopa ukupne depopulacije u odnosu na Hrvatsku u cjelini (-5,4%). Za razumijevanje i realno predviđanje budućih demografskih trendova, osobito u bioreprodukciji stanovništva, ali i migracijama, treba upozoriti na sve lošije pokazatelje sastava stanovništva po dobi jer oni potvrđuju da je i Splitsko-dalmatinska županija zahvaćena procesom demografskoga starenja (indeks starenja od popisa 2001. do procjene 2020. povećan je sa 77,4 na 140,1), iako je ostarjelost nešto slabije izražena u odnosu na RH (indeks starenja procijenjenog broja stanovnika sredinom 2020. iznosio je 149,4). Poremećena dobna struktura stanovništva negativan je čimbenik formiranja fertilnih i radno-sposobnih segmenata populacije, a time i destabilizacijska odrednica populacijske revitalizacije te njihovog ukupnog demografskog i društveno-gospodarskog razvoja i napretka. Premda je recentna demografska slika Splitsko-dalmatinske županije u cjelini nešto povoljnija u odnosu na RH, aktualni demografski trendovi upo-

zoravaju na potrebu snažnije primjene mjera revitalizacije stanovništva kao glavnog pokretača ekonomske aktivnosti u prostoru. To više, jer je Županija u proteklih godinu i pol dana bila snažno zahvaćena epidemijom COVID-19 čije demografske učinke još ne možemo u cijelosti procijeniti, ali ih možemo prepoznati u negativnim bioreproduktivnim pokazateljima na državnoj razini. Konačni rezultati popisa stanovništva 2021. pokazat će realne razmjere i prostornu raširenost i diferenciranost depopulacijskih procesa u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Glavne riječi: Splitsko-dalmatinska županija; depopulacija; prirodni pad; negativna migracijska bilanca; demografsko starenje, demografska revitalizacija

dr. sc. **Krešimir Ivanda**
Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Katedra za demografiju

RADNA SNAGA I EKONOMSKA AKTIVNOST STANOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

Nedostatak radne snage jedna je od najčešće spominjanih posljedica demografskih promjena u Hrvatskoj. Velike gospodarske grane u Hrvatskoj još uvijek su pretežno radno intenzivne te se nedostatak radne snage očituje u padu konkurentnosti tih djelatnosti i posljedično, cijelog gospodarstva. Iseljavanje većeg broja aktivnog stanovništva rezultira povoljnijom tržišnom pozicijom postojećih posloprimaca u Hrvatskoj koja nije rezultat rasta produktivnosti. Ipak, nedostatak ili neadekvatna ponuda radne snage nisu isključivo posljedica demografskih promjena. Šire društvene promjene, poput rasta udjela visokoobrazovanih i promjena u preferencijama prema određenim zanimanjima direktno utječu na obilježja ponude rada.

Takoder, Hrvatska se prema svim pokazateljima ekonomske aktivnosti stanovništva nalazi na dnu Europske Unije. Na razini županija jedino Grad Zagreb bilježi visoke stope ekonomske aktivnosti stanovništva. Splitsko-dalmatinska županija bilježi niske razine ekonomske aktivnosti stanovništva, ali unatoč tome niz djelatnosti ima nedostatnu ponudu rada koja se dijelom ublažava uvozom radnika iz drugih zemalja. Značajniji uvoz radne snage je relativno nova pojava i učinak na produktivnost i konkurentnost lokalnog gospodarstva još nije u potpunosti poznat.

Nedostatna ponuda rada nametnula je uvoz radne snage kao nužnost koja u kratkom roku ublažava situaciju na tržištu rada, ali time i otvara nove izazove te ne predstavlja dugoročno rješenje nedostatka i neadekvatnosti ponude rada. Naime, upravo su gospodarske djelatnosti koje zahtijevaju najveći uvoz radne snage izrazito sezonalne i cikličke, što su otegotne okolnosti za priljev i zadržavanje kvalitetne radne snage iz drugih zemalja i dugoročni rast konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Ključne riječi: radna snaga; gospodarstvo; tržište rada; demografske promijene

izv. prof. dr. sc. **Ivan Čipin**
Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Katedra za demografiju

DEMOGRAFSKI PROCESI U UVJETIMA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI

U ovom izlaganju analizirat će se osnovni demografski procesi u Splitsko-dalmatinskoj županiji, s posebnim osvrtom na učinke pandemije bolesti COVID-19. Demografski trendovi u Splitsko-dalmatinskoj županiji su relativno stabilniji i povoljniji nego u većini drugih županija u Hrvatskoj. No pandemija bolesti COVID-19 i u toj županiji imala je kratkoročne učinke na tri temeljna demografska procesa: mortalitet, fertilitet i migraciju. Dugoročni učinci pandemije na osnovne demografske procese u županiji još su nam nepoznati, ali se kratkoročni već sada mogu kvantificirati. Učinak pandemije na mortalitet je najvidljiviji iz pokazatelja prekomjerne smrtnosti. Višak mortaliteta, koji je zabilježen i u Splitsko-dalmatinskoj županiji u 2020., pokazuje dodatan broj umrlih u odnosu na očekivani broj umrlih koji bismo zabilježili u „normalnim“, pretpandemijskim vremenima, a pri tom su prisutne razlike između općina i gradova županije. Istovremeno, ostvareni višak mortaliteta visoko korelira sa službeno evidentiranim brojem umrlih od bolesti COVID-19. Utjecaj pandemije na fertilitet manje je očit, no trenutačno ga je moguće pratiti samo na razini čitave države preko preliminarnih mjesečnih objava Državnog zavoda za statistiku. S druge strane, restriktivne mjere uvedene radi suzbijanja širenja epidemije djelovale su i na smanjivanje unutarnje mobilnosti u Splitsko-dalmatinskoj županiji u odnosu na prethodnu godinu. Dok je pad broja iseljenih u inozemstvo u 2020. prisutan u većini hrvatskih županija, u Splitsko-dalmatinskoj županiji je povećan, što je ponajviše rezultat povratka stranih državljana zaposlenih u turističkom sektoru.

Ključne riječi: mortalitet; fertilitet; migracije; Splitsko-dalmatinska županija; COVID-19; pandemija

Mario Žuliček, mag. rel. publ.
savjetnik,
Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

CERTIFIKAT GRAD ZA MLADE

Certifikat Grad za mlade nastao je na inicijativu Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, a u suradnji s relevantnim organizacijama i institucijama na polju politika za mlade:

- Središnjim državnim uredom za demografiju i mlade
- Institutom za društvena istraživanja u Zagrebu
- Agencijom za mobilnost i programe Europske unije
- Mrežom mladih Hrvatske
- Savezom društava "Naša djeca".

Ciljevi ovog modela certificiranja gradova jesu uspostava alata za gradove, ali i za mlade, kojima mogu analizirati postojeće politike za mlade u svojim sredinama, osvijestiti postojeće mogućnosti te eventualni prostor za napredak. Uz to, modelom će se mapirati dobre prakse gradova u različitim područjima, što će omogućiti prijenos tih praksi u druge gradove.

Kriteriji koje gradovi trebaju zadovoljiti da bi dobili certifikat definirani su na temelju analize postojećih sličnih modela u Europi, njih ukupno sedam. Na temelju navedenog definiran je ukupno 71 kriterij, a isti su podijeljeni u osam tematskih područja:

- participacija
- demografski poticaji i mjere
- zapošljavanje
- mobilnost
- zdravlje i sport
- rad s mladima i kultura
- obrazovanje
- informiranje.

Javni poziv za kandidature za dobivanje certifikata Grad za mlade ove godine proveden je prvi put. Kandidirala su se ukupno 32 grada, a njih je 9 na kraju certifikat i dobilo.

Gradovi koji su dobili certifikat u sklopu prvog poziva jesu Karlovac, Koprivnica, Labin, Novska, Opatija, Rijeka, Šibenik, Varaždin i Zabok.

Certifikat se dodjeljuje za razdoblje od tri godine, nakon čega gradovi mogu ući u proces recertificiranja. Poziv za dodjelu certifikata objavljuvat će se jednom godišnje.

Ključne riječi: Grad za mlade; certificiranje; Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

Dalibor Ninčević

gradonačelnik Grada Solina

GRAD SOLIN – DEVETU GODINU REKORDER PO PRIRODNOM PRIRASTU

Već devetu godinu zaredom, grad Solin je demografski najmladi grad u Hrvatskoj. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Solin nosi prvo mjesto po broju rođenih beba u prošloj godini, čime se potvrđuju pronatalitetne mjere koje se provode.

Grad Solin značajna sredstva iz Proračuna ulaže u brojne pronatalitetne i demografske mjere. Svake godine izdvaja se više od trećine izvornog Proračuna (više od 30 milijuna kuna) samo za funkcioniranje predškolskog odgoja; za poboljšanje života djece i mladih kroz različite aspekte izdvaja se više od 5 milijuna kuna: stipendije učenika i studenata, za radni školski materijal, prijevoz za učenike s teškoćama u razvoju, isto tako i novčane mjesečne potpore za novorođenu djecu, za produljeni porodiljni dopust te za obitelji s četiri i više djece...

U cilju osiguranja smještajnih kapaciteta djeci s područja grada otvoren je veliki vrtićki centar u naselju Priko Vode te pet dodatnih učionica za OŠ kraljice Jelene. U tijeku je izgradnja vrtića u Rupotini i izrada projektne dokumentacije za novi vrtić u Svetome Kaju.

Od 1. listopada 2021. godine na snagu je stupila *Odлуka o izjednačavanju cijene boravka u gradskim i privatnim vrtićima* tako da Grad Solin konstantno promišlja i radi na ulaganju u demografske mjere. Uskoro će početi aktivnosti na izgradnji POS-ovih stanova za 17 solinskih obitelji u Sv. Kaju kako bi mlade solinske obitelji dobile priliku riješiti svoje stambeno pitanje.

Solin je zasigurno primjer dobre prakse na koji način se može najmladima i njihovim obiteljima osigurati sigurna budućnost. U tom smjeru i dalje nastavljamo aktivno djelovati i opravdati titulu koju s ponosom nosimo. To nam je prije svega velika čast, ali istovremeno i zadaća i odgovornost.

Ključne riječi: Grad Solin; prirodni prirast; mlade obitelji; stambeno zbrinjavanje; pronatalitetne i demografske mjere

Ivana Marković
gradonačelnica Grada Supetra

“SRITNA DICA, SRITAN GRAD” – SUPETAR GRAD SRETNE DJECE

Odlučili smo se za stvaranje i provedbu jedne konkretne i zaokružene politike usmjerene na demografski rast i razvoj naše gradske i otočne zajednice. Ideja je u osnovi jednostavna i polazi od pretpostavke da će zajednica, koja u svojem najosjetljivijem i najranjivijem segmentu, svojoj djeci, pružiti sigurnost, ljubav i bezbrižno djetinstvo i omogućiti im podršku u svakom trenutku njihova odrastanja, rezultirati jednako tako održivim, sretnim i sigurnim društvom.

Alati za provedbu ove ideje bit će niz međusobno povezanih odluka i projekata koji će, u sinergiji i uz konsenzus svih dionika lokalne politike, dovesti Supetar do konačnog cilja - sigurnog i stimulativnog okružja za razvoj, odgoj i obrazovanje naše djece. Programom će se pratiti djeca od trenutka njihova rođenja do prvog zaposlenja ili odlaska na fakultet - naknade za novorođene. Ovo je naravno samo administrativni dio pretpostavki koje bi nam trebale omogućiti ostvarenje zacrtanog cilja, jasno je da aktivno provođenje jedne ovako ambiciozne politike zahtjeva puno širi i kompleksniji pristup od donošenje desetak novih mjera. Zato je zamišljeno da se program “Sritna dica, sritan grad” organski razvija i provodi u čitavoj lokalnoj zajednici te da se u njegovu implementaciju i usavršavanje svojim idejama uključe svi njeni društveni čimbenici (odgojno-obrazovni, kulturni, sportski itd...) i to na svim razinama i sa svim svojim resursima i potencijalima. Program bi s vremenom obuhvatio primjerice i podizanje sigurnosti u gradu (prometne i opće), povećanju kulturnih, zabavnih i ostalih javnih sadržaja za djecu i mlade s posebnim naglaskom na sport i tjelesnu kulturu (sportski teren u svakom mjestu i igralište za djecu u svakom kvartu) itd...

Pokrećemo ovu akciju kako bi pokazali i dokazali da se uspješna borba sa poražavajućim demografskim pokazateljima s kojima muku muče sve hrvatske regije može pokrenuti i iz lokalnih sredina u nadi da će naš primjer slijediti i ostale lokalne samouprave, ne samo na našem otoku već i šire.

Ključne riječi: Supetar; Sritna dica, sritan grad; sretno odrastanje; bezbrižno djetinstvo; Grad Supetar

Ivan Budalić
gradonačelnik Grada Imotskog

PROGRAMI DEMOGRAFSKIH MJERA GRADA IMOTSKOG PROVEDENIH U 2019. I 2020. GODINI

U okviru Programa o socijalnoj skrbi izdvajamo sredstva za sljedeće namjene:

DJECA I MLADI

- Naknada novorođenoj djeci

Visine novčane pomoći za novorođenu djecu iznose: 10.000,00 kuna za prvo dijete; 20.000,00 kuna za drugo dijete; 50.000,00 kuna za treće i svako daljnje dijete.

- Sufinanciranje cijene programa jaslica i dječjih vrtića: 50% drugo dijete; 100% treće i svako daljnje dijete.

- Besplatna prehrana učenika u osnovnim školama

- Pomoć za kupnju školskih udžbenika za osnovnu školu

Grad Imotski sufinancira kupnju radnih bilježnica te likovnih mapa za sve učenike osnovnih škola.

U okviru Programa o školstvu izdvajamo sredstva za sljedeće namjene:

- potpore studentima

- sufinanciranje prijevoza

Prijevoz sufinanciramo studentima te učenicima srednjih škola čije je mjesto školovanja udaljeno manje od 5 km od mjesta stanovanja.

- sufinanciranje pomoćnika u nastavi

- nagrade učenicima:

Nagrađujemo učenike koji ostvare iznimne uspjehe na državnim natjecanjima, kao i one koji postignu veliko športsko ostvarenje te maturante.

U okviru Programa o provođenju demografskih mjera poticanja mladim obiteljima za izgradnju i adaptaciju kuća te kupnju stambenih prostora na području Grada provodimo sljedeće mjere:

1. kupnja građevinskog zemljišta

2. kupnja kuće za stanovanje

3. izgradnja kuće za stanovanje

4. rekonstrukcija građevine

5. troškovi priključka

U okviru Programa potpore poljoprivredi ruralnom razvoju na području Grada Imotskog provodimo sljedeće mjere:

1. poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika

2. potpora za poticanje sadnje trajnih nasada
3. potpora za poticanje sadnje povrtlarskih kultura

Ključne riječi: Grad Imotski; izvrsni studenti; projekt „Tu je tvoj dom“; obnova stambenih objekata; ruralni razvoj

DOPRINOS GRADA TRILJA DEMOGRAFSKOJ REVITALIZACIJI SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Grad Trilj već duže vrijeme pitanje demografije ističe kao prioritet i osnovnu misao vodilju u svim projektima koje provodi, a koji doprinose pozitivnoj demografskoj politici.

Svjesni da upravo područje Dalmatinske zagore prednjači u iseljavanju mladog stanovništva prvi smo što se tiče demografskih mjera stali uz bok Splitsko-dalmatinskoj županiji te se vlastitim mjerama nadovezali na projekt "Tu je tvoj dom".

Grad Trilj je tako 2019. godine uveo mjeru sufinanciranja troškova ishodenja građevinske dozvole do iznosa od 25.000 kn za gradnju, odnosno 20.000 kn za rekonstrukciju stambenih objekata. Navedena mjera za 2021. godinu proširena je na sufinanciranje kupnje građevinskog zemljišta ili stambenog objekta do iznosa od 25.000 kn, a jedna od ove tri mjere može se kombinirati sa financiranjem komunalnih priključaka do iznosa od 20.000 kn što znači da mlada obitelj može od Grada Trilja ostvariti potporu od ukupno 45.000 kn prilikom rješavanja svog stambenog pitanja.

Osim navedene mjere koja je dala značajan rezultat jer se broj građevinskih dozvola već u prvoj godini udvostručio Grad Trilj ima i druge demografske mjere pa se tako naknade za novorođenu djetetu povećavaju iz godine u godinu.

Grad Trilj vodi brigu i o predškolskom odgoju. Iz fondova Europske unije izgrađen je novi dječji vrtić koji će uz postojeće kapacitete zadovoljiti potrebe za upisom djece s područja Grada Trilja. Grad Trilj također financira nabavku radnih bilježnica i svih ostalih radnih materijala za sve osnovnoškolce sa svog područja. Isto tako značajna sredstva uložena su u nabavku pametnih ploča i ostalu modernu informatičku opremu za osnovne škole.

Srednjoškolcima se sufinancira razlika iznosa putne karte tako da im je prijevoz do škole u potpunosti besplatan.

Posebnu brigu Grad Trilj vodi o studentima sa svog područja pa tako dugi niz godina svi redovito upisani studenti ostvaruju pravo na stipendiju, a novost je stipendiranje poslijediplomskog studija i posebno nagrađivanje u kategoriji "izvrсни studenti". Studentima se također financira i trošak prijevoza do mjesta studiranja.

Ključne riječi: Grad Trilj; izvrsni studenti; projekt „Tu je tvoj dom“; obnova stambenih objekata

DEMOGRAFSKA SLIKA OPĆINE DUGOPOLJE

Pitanje demografije je pitanje opstanka našeg naroda na ovim prostorima. Svakako nije dovoljno pristupati rješenju ovog problema samo s jedne strane – preduvjeti formiranja mladih obitelji, njihovog ostanka na rodnoj grudi, odluke za djecu, praktički obuhvaćaju sve aspekte života. Prije svega stabilnost države bez prisutnih egzistencijalnih prijetnji, gospodarski razvoj, urbaniziranost ili barem kvalitetna prometna povezanost sredine u kojoj planiraju prebivati; prihvatljivi modeli rješavanja stambenog pitanja; dostupnost predškolskog i školskog odgoja koji omogućava balansiranje njihovog ostvarenja kao roditelja i profesionalnog razvoja (cjelodnevni boravak, jednosmjenski jutarnji rad škola). Ako su osigurana radna mjesta, ako je moguće na zadovoljavajući način riješiti stambeno pitanje i ako su riješeni problemi predškolskog i školskog odgoja na način da su kompatibilni sa današnjim ritmom života, za očekivati je znatno poboljšanje demografske slike. Iznimno je zahtjevno uskladiti profesionalnu karijeru majke u obiteljima sa više djece (4+), stoga je pritom važna mjera roditelj odgajatelj – naravno uz pretpostavku ostvarenja svih ovim prije spomenutih preduvjeta.

Ključne riječi: Općina Dugopolje; demografija; mjere; mladi; obrazovanje; roditelj odgajatelj

DEMOGRAFSKE MJERE OPĆINE KLIS

Demografska revitalizacija jedna je od ključnih točaka za opstanak naše domovine i kreiranje života kakvog svi priželjkujemo. Iako se negativni demografski trendovi ne mogu promijeniti u kratkom roku, moguće je nizom mjera i življenjem dobre prakse utjecati na pozitivnije rezultate kroz niz godina. Koliko je ovo pitanje važno za našu zemlju, naše područje, ali i cijelu Europu govori i činjenica da je na prijedlog Republike Hrvatske demografija uvrštena u petogodišnji Strateški program Europske unije (2019. - 2024.). Općina Klis ustrajno radi na osmišljavanju i provođenju demografskih mjera zbog kojih će njeni žitelji vidjeti Klis kao poželjno i perspektivno mjesto za život. Ističemo status roditelja odgajatelja i pomoć mladim obiteljima da po povoljnim uvjetima osiguraju zemljište za izgradnju obiteljske kuće na području naše općine, kao demografske mjere koje su bitno utjecale na poboljšanje kvalitete života naših mladih obitelji. Naknada za novorođeno dijete isplaćuje se kao jednokratna pomoć u iznosima od 2000 do 5000 kuna. Uz to, svake godine Općina osigurava besplatne radne bilježnice za sve učenike, kao i besplatan upis u knjižnicu za sve prvašiče te obiteljsko knjižnično članstvo. U prilog činjenici da radimo pozitivne pomake ide nam i podatak da je Općina Klis, već dvije godine za redom, među rijetkim općinama u Hrvatskoj s pozitivnim prirodnim prirastom. Takvi pozitivni pokazatelji postaju nam još većom motivacijom da provođenjem demografskih mjera iskoristimo prirodne blagodati Klisa, ali i nastavimo razvijati adekvatne modele podizanja kvalitete življenja za sve naše stanovnike.

Ključne riječi: Općina Klis; demografija; mjere; mladi; obrazovanje; roditelj odgajatelj; pozitivan prirodan prirast

BILJEŠKE

Naslov:

Doprinos JLP(R)S-a demografskoj revitalizaciji
Splitsko-dalmatinske županije

Knjižica sažetaka konferencije održane u Klisu,
20. listopada 2021., u organizaciji Središnjeg državnog
ureda za demografiju i mlade i Općine Klis

Nakladnik:

Središnji državni ured za demografiju i mlade

Za nakladnika:

Željka Josić, dr. med., državna tajnica

Urednik:

Goran Blagus

Lektura i korektura: Marija Medić

Grafičko oblikovanje: Miranda Herceg, Egg

Tisak: Correctus Media d.o.o., Zagreb

Naklada: 150 primjeraka

Zagreb, 2021.

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured
za demografiju i mlade

Općina Klis

